

Назва навчальної дисципліни	Література української еміграції
Галузь знань	01Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література, зарубіжна література)
Кількість кредитів	3
Шифр навчальної дисципліни	
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Назарець Віталій Миколайович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада викладача	доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, завідувач кафедри
Контактний телефон викладача	0502999249
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/uk/golovna/struktura-akademii/humanitarno-teknologichnyi-fakultet/kafedra-ukrainskoi-filolohii-ta-suspilnykh-dystsyplin
E-mail викладача	azarets1@ukr.net
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	13.40 – 16.00
Місце проведення	40 ауд.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Література української еміграції» належить до нормативних компонент циклу загальної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Середня освіта (Українська мова і література, зарубіжна література).

Предметом навчальної дисципліни «Література української еміграції» є: основні віхи історії української еміграції, громадські та літературні організації зарубіжних українців, поезія української діаспори, праявка поетична школа, поезія української діаспори третьої хвилі еміграції, українська поезія в Європі та Канаді, Нью-Йоркська поетична група, проза українського зарубіжжя, драматургія українського зарубіжжя другої еміграційної хвилі, літературознавство української еміграції.

Метою навчальної дисципліни «Література української еміграції» є поглиблення та узагальнення теоретичних літературознавчих знань, отриманих здобувачами під час

вивчення історико-літературних дисциплін, підготовка їх до самостійної викладацької й дослідницької літературознавчої роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Література української еміграції» є:

- ознайомлення з історією українського літературного процесу в діаспорі, об'єднаного діяльністю письменницьких організацій «МУР» та «Слово»;
- особливостями розвитку літературних жанрів та стилів поза межами української материкової літератури;
- творчістю знакових постатей української літературної еміграції, що довгий час перебувала поза межами української художньої словесності.
- поглиблення навичок аналізу художнього доробку окремих представників літературного процесу в українській еміграції;
- визначення основних особливостей творчої манери письменників та новаторських елементів поезики їх творів;
- характеристика ролі та значення творчості митців у творенні українського культурного простору в еміграції.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль 1. Історія української еміграції			
Тема 1. Віхи історії української еміграції.	Поезія Олександра Олеся.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	20
Тема 2. Громадські організації зарубіжних українців.	Художня проза Володимира Винниченка		
Тема 3. Літературні організації зарубіжних українців.	«Празька школа» української поезії		
Модульний контроль			
Змістовий модуль 2. Поезія української еміграції			
Тема 4. Празька поетична школа.	Творчість Євгена Маланюка.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	20
Тема 5. Поезія української діаспори третьої хвили еміграції.	Ліричні пошуки Богдана-Ігоря Антонича.		
Тема 6. Українська поезія в Європі та Канаді.	Творчість Василя Барки.		
Тема 7. Нью-Йоркська поетична група.	Осудження тоталітарного режиму в романі І.Багряного «Тигролови».		
Модульний контроль			
Змістовий модуль 3. Проза, драматургія, літературознавство української еміграції			
Тема 8. Проза та драматургія українського зарубіжжя.	Роман У.Самчука «Марія» - перший твір в українській літературі про голодомор.		20
Тема 9. Літературознавство	Творчість поетів Нью-Йоркської групи.		

української еміграції.		
Модульний контроль		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання		20
Підсумковий тест		20
Всього		100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.
ЗК 3 ЗК 4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
ФК 2	Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички застосування комунікативних технологій, ораторського мистецтва та риторичної комунікації для здійснення спілкування у професійній сфері.
ФК 4	Здатність критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.
ФК 9	Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та наукової полеміки; здатність творчо та критично осмислювати інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності.
ФК 10	Здатність транслювати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури у площину навчальних предметів української мови, української літератури та зарубіжної літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
ФК 11	Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
ФК 12	Здатність практичного застосування знань з теорії літератури, орієнтування в літературному процесі від давнини до сучасності, здатність аналізувати й інтерпретувати літературні процеси, використовувати фахові знання, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 1	Поширювати знання через призму національних та загальнолюдських цінностей, толерантності, адаптивності до культурного середовища.
ПРН 3	Здатність здійснювати навчання та викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури в ЗЗСО, ЗФПО, ЗВО на основі сучасних освітніх методик і технологій, а також принципів та практик європейських країн.
ПРН 4	Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання у сфері суспільних і професійно орієнтованих дисциплін, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.
ПРН 5	Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики та

ПРН 12	літературознавства. Уміння пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, історичного розвитку України, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнювати мовні й літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.
ПРН 13	Демонструвати уміння вибирати та класифікувати історичну та джерельну базу з метою розкриття її інформаційного потенціалу.
ПРН 15	Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перекладання:** Перекладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Література

Базова:

- Астаф'єв О. «Нью-Йоркська група»: до генези назви. *Слово і час*. 1998. № 2. С. 14 – 18.
- Астаф'єв О. Лірика української еміграції: еволюція стилевих систем. Київ: Смолоскип, 1998. 313 с
- Астаф'єв О. Українське шевченкознавство в оцінці Петра Одарченка. *Слово і час*. 2003. № 8. С. 3 – 13.
- Барабан Л. Іларіон Чолган – відомий і невідомий. *Слово і час*. 2000. № 10. С. 48 – 51.
- Бернадська Н. Іван Багряний. *Українська мова та література*. 1999. №38.
- Бублик В. Українська еміграція в Німеччині. *Слово і час*. 1992. №5. С. 51 - 54.
- Волосова О.І. Художній твір і критика в дискурсі Ю. Шереха. *Вісник Харківського університету*. 2001. № 520. С. 395 – 399.
- Грабович Г. У пошуках великої літератури. Київ, 1993.
- Гранюк С. Українська еміграція в Канаді. *Дзвін*. 1993. №7-9. С.103 – 107.
- Гуменюк Віктор. Сила краси: Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Сімферополь, 2001. 340 с.
- Гундорова Т. Історіографічна формула Григорія Грабовича. *Сучасність*. 2001. № 6. С. 116 – 129.
- Державин В. Три роки літературного життя на еміграції (1945 – 1947). *Українське слово*. Т. 3. Київ, 1995.
- Заставний В. Українська зарубіжна діаспора. *Дзвін*. 1991. №8. С.83-88.
- Карабович Т. Міфопоетика нью-йоркської групи. Київ. 2017. 464 с.
- Крижанівський С. Майже на ціле століття (Д. Нитченко). *Слово і час*. 2000. № 1. С. 117 – 118.
- Макух А. Про найновішу хвилю іміграції (1991 – 2001). *Українська культура*. 2002. № 6. С. 14.
- Мариненко Ю. Докія Гуменна та її роман «Діти Чумацького шляху». *Дивослово*. 2000. № 8. С. 9 – 13.

Мариненко Ю. Про автора романів «Марія», «Волинь» (У. Самчук). *Українська мова та література*. 2000. № 4. С. 1 – 10.

Матвієнко С. Експеримент з мовою. Інтерпретація творів І. Костецького. *Кур'єр Кривбасу*. 2001. № 145. С. 167 – 183.

Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. 388 с.

Мишанич О. Повернення. Київ: АТ «Обереги», 1993. 120 с.

Мовчан Р. «Жовтий князь» Василя Барки. *Слово і час*. 1998. № 12. С. 14 – 18.

Набитович І. Леонід Мосендз – лицар святого Грааля. Дрогобич: Відродження, 2001. 222 с.

Назарець В. М. Жанрові модифікації української адресованої лірики: монографія. ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне : О. Зень, 2014. 384 с.

Наєнко М.К. Дмитро Чижевський і його історія української літератури. *Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму)*. Тернопіль: МПП «Презент», 1994. С. 3 – 15.

Овсій І. Українська діаспора: спроби наукового розрізу. *Всесвіт*. 1996. № 1. С. 168 – 172.

Погребенник Ф. Еміграція і література. *Слово і час*. 1991. № 10. С. 22– 28.

Поліщук Я. Від романтики Волині до образу духовної України (У.Самчук). *Українська мова та література*. 2000. № 5. С. 1 – 5.

Просалова В. Поезія «Празької школи». Донецьк, 2000.

Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи. Донецьк, 2005.

Пушко В.Ф. Страдницька доля Василя Барки. *Слово і час*. 2000. № 9. С. 65 – 71.

Рудницький Л. Література з місією. Спроба огляду української еміграційної прози. *Слово і час*. 1992. № 2. С. 41 – 45.

Скорина Л. В. Література та літературознавство української діаспори: курс лекцій. Черкаси: Брама-Україна, 2005. 384 с.

Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. Київ: Видавництво "Ярославів Вал", 2006. 728 с.

Слабошпицький М. Дмитро Нитченко -людина ідеї. *Київ*. 2003. № 1. С. 133 – 136.

Славутич Яр. Українська література в Канаді. Едмонтон, 1992.

Супрун В. Микола Понеділок: особа і творчість невідомого майстра. *Українська мова і література*. 2004. № 1. С. 8 – 10.

Тарнашинська Л. Іван Кошелівець, відомий і невідомий. *Слово і час*. 1999. № 4 – 5. С. 19 – 21.

Українська діаспора у світі. Довідник. Київ, 1993.

Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / Упорядк. В. А. Просалової. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. 516 с.

Українська еміграція: Від минувшини до сьогодення / За ред. Б. Лановика. Тернопіль: «Чарівниця», 1999. 512 с.

Українська планета Ді-Пі. Київ, 2013.

Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліограф. словника / Національна парламентська бібліотека України Київ: НПБ України, 2006, 2007.

Янчук О. Пороги вічності Ю. Липи. *Визвольний шлях*. 2000. № 9. С. 50 – 69.

Допоміжна:

Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Теорія літератури: підручник. Київ: Либідь. 2008. 488 с.

Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків: Ранок, 2003. 160 с.

Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2006. 751с.

Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. Київ : Вид-во С. Павличко „Основи”, 2003. 503 с.

Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ: Український письменник, 2003. 230 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А.Цяпи. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 1. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 608 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 624 с.